

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XXXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

bis. Est enim & hodiè Christi verbum & factum effi-
 cax in credentibus: hodiè etiam illuminat cæcos, mū-
 dat leprosos, remittit peccata, dat panem quodidia-
 num, sicut fecit quando erat in mundo antè passio-
 nem. Ideò consimilia miracula & opera hodiè con-
 tingunt credentibus. Ideò non oportet Euangelium
 sic legere, vt semel gestam historiam: sed sic, quate-
 nus hodiè effi cax est per verbum suum, sicut fuit antè
 passionem, vt in omni necessitate habeamus vndè cō-
 solemur. Rom. 15. Quæcunq; scripta sunt, ad doctri-
 nam nostram &c. Ob id Euangelium non est liber le-
 gis aut præceptorum, sicut est Moysis liber, quo præ-
 cipit & damnat Deus, &c. Sed est liber diuinarum pro-
 missionum, in quo Deus offert & donat omnia sua
 bona & beneficia in Christo: Quòd enim docent A-
 postoli & Christus exponit legem, hæc inter benefi-
 cia numeranda sunt. Igitur Euangelium est medici-
 nale animæ, in quo anima audiat quid Deus cū ipsa
 faciat, sicut igitur fecit Christus cum peccatoribus
 & infirmis, sic hodie facit nobiscum modo credamus
 & obediamus Euangelio, Rom. 10. Hoc agnoscere, est
 proprium Euangelij: Quoties igitur audis factum
 aliquod, historiam, verbum, opus Christi, tibi
 applica: & crede, vt quoque assequaris gra-
 tiam, sicuti illi.

CAPVT XXXIIII.

ARGVMENTA.

1. Undè venit quod dicitur, quòd Deus gratis nobis remittit peccata, & donat cælum: nam hic sermo per totum Euangelium habetur.
2. Quid excludat hæc particula, Gratis.
3. Undè sit causa premiorum nostrorum operū, si Deus gratis omnia confert.

Notat Scriptura noui & veteris Testamē-
 ti, quòd Deus pater elegit & ordinauit
 vnicam victimam, propter quam velit
 hominibus misereri ac saluare: Nā hæc
 victima sola debuit esse propitiatio. Sic
 enim patri cōplacuit, & hæc victima fuit Christus. E-
 sa. 53: Posuit in eo iniquitatem omnium nostrū. Ro-
 4: Mortuus est pro peccatis nostris, &c. 1. Ioan. 2. Ipse
 est propitiatio pro peccatis totius mūdi. Act. 10. Huius
 omnes Prophetę testimoniū perhibent, remissionem
 peccatorum &c. Roman. 3. quem posuit propitia-
 torem in sanguine ipsius. Hoc est mysterium à seculis
 absconditū. q̄ Deus pater propter filiū vult iustifica-
 re & saluare, de quo gloriatur Dauid q̄ hoc cognos-
 ceret, Psal. 50. Paulus dicit ignotū fuisse principibus
 huius seculi, 1. Cor. 2. & glorificat Christus patrem
 quòd hæc reuelauerit paruulis, & absconderit à sapientibus,
 Mat. 11. Et quia pater propter solam illam
 cōtimā vult iustificare & saluare, & non propter merita
 humana: ideò dicitur, quia gratis iustificat & sal-
 uat nos ex parte nostra, quia nostra opera hoc mereri
 non possunt, licet non gratis ex parte Christi: nam
 le sanguinem fudit, & mortuus est, vt esset precium
 ficiens p̄ peccatis nostris, 1. Cor. 6. Empti enim estis
 precio magno, & 1. Pet. 1. Scientes quòd nō corrup-
 tilibus auro & argento redēpti estis, &c. Sed sangui-
 ne agni &c. Et quoniam Deus propter filium suum
 qui dedit semetipsum pro nobis hostiam, vult iustifi-
 care & saluare, & non propter merita nostra tanquam
 causam, ideò prædicat Euangelium, & exinde venit
 quòd gratis iustificamur & saluamur: Nam saluati
 fons & causa est Christus, non nostra merita. Nihil
 ne itaq; ex parte hominis exigitur? Respondeo: Dis-
 tributio & acceptio exigunt pœnitentiam & Fidem
 nam causa beneficiorum est Christus, sed vt illa meriti
 fiant, & distribuantur mihi, exigitur à me pœnitentia

tia, i
 js pe
 illis
 men
 vt di
 exigi
 Deus
 sti, &
 simè
 quæ e
 Chris
 remis
 inquit
 stus ca
 medi
 efficio
 tem d
 que m
 cludit
 tioner
 dienti
 pienda
 sam b
 nostre
 hoc id
 enim c
 quand
 cite, q
 nobis f
 in Chr
 doctri
 Galata
 ribus l
 N
 rum, q
 maxim

tia, id est, cessatio à peccatis lege prohibitis, & ab alijs peccatis, quibus natura nostra est oppressa: & si ab illis cessare non possumus in hac vita, studendum tamen est, ne regnent, Roman. 6. & quotidie orandum, ut dimittantur nobis debita nostra, Matt. 6. Deindè exigitur Fides, id est, vera cordis fiducia & optatio, ut Deus pater exhibeat ex misericordia beneficia Christi, & non dubitare quin ita accipiat, ut credit certissimè sibi contingi. Nam Fides apprehendit Christum, quæ etiam illi communicat bona Christi. Sic iubet Christus prædicari in nomine eius pœnitentiam & remissionem peccatorum, Lucae ultimo. Et Marci 1. inquit: Pœnitentini, & credite Euangelio. Et sic Christus causa est iustificationis: Pœnitentia & fides sunt media, per quæ accipio & apprehendo, & particeps efficior in Sacramentis bonorum Christi: & ne dubitem de hoc, ipsa Sacramenta, sigilla & testes sunt, atque me certificant. Particula igitur, Gratis, non excludit Fidem & pœnitentiam præcedentem iustificationem, neq; sequentem iustificationem legis obedientiam: immò hæc maximè exiguntur, tum ad accipiendam, tum ad retinendam iustificationem: sed causam beneficij, id est, iustificationis & salutis ad nostræ dignitati operum, & transfert in Christum: & hoc idè, ut beneficium sit certum, Roman. 4. Illam enim certitudinem ademit nostris operibus Christus, quando dixit Lucae 17. Quando omnia feceritis, dicite, quia serui inutiles sumus. Idè non possumus nobis statuere certitudinem ex nostris operibus, sed in Christo est promissio iustificationis firma, & hanc doctrinam maximè defendit Apostolus ad Rom. & Galatas contra Iudeos, qui iustitiam tribuebant operibus legis.

Nullumne ergò est præmium nostrorum operum, quia Deus gratis iustificat & saluat? Respõdeo, maximè est præmium operum nostrorum, & in hac

& post hanc vitā, spiritualiter & corporaliter: nam 1. Cor. 3. dicit Apostolus: Vnusquisque mercedem accidet secundum suum laborem, Matth. 5. 16. & Ioan. 5. Sed hoc præmiū est ex promissione gratuita Dei propter fidem in Christū. Deus enim quia promisit compensationem operum nostrorum gloria æterna: idē est præmiū, & hæc promissio præmij non oritur ab operibus nostris operatis, sed à benigna & liberali voluntate & pietate Dei: nam operibus nostris ex debito Deus nihil debet, Luc. 17. Idē etsi pro operibus promittit & donat vitam æternam & præmiū, tamen hoc est misericordia & gratia, non debitū; nemo ergo ad opera respicit, sed in Dei promissione. Et sic ab initio docuit Ecclesia, quoniam opera nostra sunt meritoria gloriæ ex gratia, promissione, & pacto. Tolle gratiam ab operibus, & nullum erit præmiū: tolle filiationem à filio, & nihil ad eum pertinebit hæreditatis: Et quid est esse meritorium ex gratia, nisi hoc esse ex misericordia & favore meritorium, non ex debito? Semper igitur manet misericordia Dei: & quoniā Deus gratuita sua voluntate vult nobis hoc sic esse meritorium, idē particula, Gratia, semper manet, & semper nostris operibus adimit causam meriti, & transfert in Christum. Nam gratia vel donum Dei est vita æterna, Roman. 6. Nihil hætenus ademptum est de gloria gratiæ, de merito mortis Christi: nam promissio præmij, oritur à Dei pietate, & non ab operibus nostris operatis, vt dictū est. Si Ecclesia crederet & doceret, quòd opera nostra essent causa remissionis peccatorum & salutis, tunc Christus gratis venisset, Galat. 2. & hoc derogaret passioni illius, essetque apostasia à fide & scriptura, quæ vbiq; docet, quòd propter nomen IESU eiusq; mortem, accipimus remissionem & salutem, Actor. 10. Sed quoniam docet, quòd Christus est vitæ ætimate & causa salutis totius mundi, & quòd illius beneficium

nefici
& re
nost
pter
nob
culu
aduc
ribu
thēi
ribu
omn
Plur
ipse f
præd
operi
tia pr
ra fec
cunt
nostr
carne

1.
2.
3.

Christi
pietiam
nefici

neficia nobis exhibentur per pœnitentiam & fidem, & retinentur per obedientiam legis, non propter illa nostra media, quanuis necessariò exigantur; sed propter suam bonitatem & misericordiam, hæc omnia nobis contingere; ideò nullum est conscientia periculum, & liberatur Ecclesia à conuicijs & calumnijs aduersariorum. Quòd verò Christus promiserit operibus ex gratia salutem & præmia multa, patet Matthei 19. Luc. 18. vbi Petrus querit, quid meruerit operibus suis &c. Et 1. Tim. 4. inquit Apostolus: Pietas ad omnia utilis est. Lege suprà cap. 10. de bonis operib⁹. Plurimùm ergò sunt distinguenda opera Christi, quæ ipse fecit: scilicet, natus, tentatus, ieiunauit, orauit, prædicauit, passus, resurrexit, cœlos ascendit, &c. ab operibus nostris, ieiunio, oratione, vigilia, obseruantia præceptorum, ac cæremoniarum &c. priora opera fecit filius Dei, nostra facit solùm homo: illa vincunt mortem, peccatum, & Sathanam: non autem nostra hoc faciunt, eo quòd sunt imperfecta & fiunt carne impura.

CAP. XXXV.

ARGVMENTA.

1. *Quis hominum viuat in Christo.*
2. *Quomodo Deus ac Christus habitat & viuunt in nobis.*
3. *Qui viuunt in Sathana, & in quibus ille viuunt.*

Questio 1. Postolus inquit Gal. 2. Quòd nunc uiuo in carne, parum est, & non multùm curandum: sed quòd in fide filij Dei uiuo, qui dilexit me, & tradidit seipsum pro me, hoc salutare est. Viuere ergò in Christo, hoc est credere, illum esse suam iustitiam, sapientiam & sanctitatem, ac redemptorem coram Deo. I. 5. patre,